

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

СЕКЦІЯ 17. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЕЛЬНОГО, АГРАРНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

<i>Харитонова Тетяна Євгенівна</i> РОЗВИТОК ДИСЦИПЛІН КАФЕДРИ АГРАРНОГО, ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	716
<i>Гавриш Наталя Степанівна</i> ДОСВІД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ У ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ	718
<i>Григор'єва Христина Антонівна</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АГРОПРОТЕКЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	720
<i>Годованюк Андрій Йосипович</i> КРИТЕРІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ СУДОВОЇ ЮРИСДИКЦІЇ У ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРАХ	722
<i>Заверюха Марина Михайлівна</i> ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ІНВАЗІЙНИХ ВИДІВ ДЕРЕВ В УКРАЇНІ	724
<i>Канівець Людмила Анатоліївна</i> ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ ПРАВА НА ЕКОЛОГІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ	726
<i>Karakhanian Karuna</i> ELECTRONIC SALE OF LANDS AND RIGHTS TO THEM AS A MANIFESTATION OF DIGITALIZATION OF LAND LEGAL RELATIONS	728
<i>Платонова Євгенія Олегівна</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	730
<i>Валянська Тетяна Петрівна</i> СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ПОЗАСУДОВЕ», «ДОСУДОВЕ» ТА «АЛЬТЕРНАТИВНЕ» ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ	732
<i>Слепньова Катерина Вадимівна</i> ПРИНЦИПИ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ	735

СЕКЦІЯ 18. ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ

<i>Шамша Ігор Володимирович</i> ФІЛОСОФІЯ МЕДІЙНИХ ПРАКТИК: КОНЦЕПТУАЛЬНІ КОНТУРИ	738
<i>Аксьонова Віра Ігорівна, Алексєєнко Анастасія Андріївна</i> ВПЛИВ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА АНТРОПОЛОГІЗАЦІЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СУПЕРЕЧЛИВИХ АСПЕКТІВ ТЕХНОГЕННОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	740
<i>Єременко Олександр Михайлович</i> ПРИНЦИПИ СПОЛУЧУВАНOSTІ ПОЗИЦІЙ В ЦІЛІСНОМУ ФІЛОСОФСЬКОМУ СВІТОГЛЯДІ	742
<i>Smaznova Iryna</i> LAW & FORGIVENESS	744
<i>Капустіна Надія Борисівна</i> ЦИФРОВИЙ ПРОСТІР: КОНФЛІКТОГЕННИЙ АСПЕКТ	746
<i>Крижановська Тетяна Олександрівна</i> ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ ДЖ. РОУЛЗА	749
<i>Токар Людмила Вікторівна</i> КІЛЬКІСНИЙ ВИРАЗ КВАНТОРІВ ІСНУВАННЯ. АНАЛІЗ АСПЕКТІВ ЗАВДАНЬ ТЗНК	751
<i>Котовська Анастасія Вікторівна</i> ВПЛИВ АГНОТОЛОГІЇ НА РОЗВИТОК ПРАВОВИХ СИСТЕМ	753

СЕКЦІЯ 19. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВИХ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

<i>Кормич Людмила Іванівна, Краснопольська Тетяна Миколаївна</i> БРЕНДИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ	756
<i>Вітман Костянтин Миколайович</i> ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ РЕЖИМІВ ГЕОПОЛІТИЧНИХ АВТОКРАТИЧНИХ ЦЕНТРІВ НА ЕТНОПОЛІТИЧНУ СФЕРУ КАЗАХСТАНУ	758
<i>Мамонтова Елла Вікторівна</i> ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ	760
<i>Завгородня Юлія Володимирівна</i> СУЧАСНА АДАПТАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ У КІБЕРПРОСТІР	763

Естетика медійних практик покликана досліджувати практики комунікації між людьми через суперечність між прекрасним та потворним. Вона уможливляє аналіз, як потворне змогло отримати естетичний вимір? Людина комунікує не лише в суспільстві, не лише з іншими людьми.

М. Гайдеггер був переконаний в тому, що людина перебуває наодинці перед обличчям буття. Людина взаємодіє прямо і з буттям, і з всесвітом, і з абсолютот. Практики взаємодії людини з абсолютот дозволяє дослідити філософія **релігійних** практик.

Ми намагалися запропонувати «навігаційну карту» розвитку спеціалізації «Філософія медійних практик». Змістовний план, який вказує напрям розвитку, і який може уточнюватися, збагачуватися новими ідеями.

Список використаних джерел

1. Шамша І. В. Антропологічний зміст презентації себе (self-presentation): постановка проблеми. URL: https://nauka-i-studia.info/ojs/index.php/pl_ojs/index
2. Гейзінга Й. Homo ludens / пер. з англ. О. Мокровольського. Київ : Основи, 1994. 250 с.
3. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Основи філософської герменевтики / пер. з нім. О. Мокровольського. Київ : Юніверс, 2000. 464 с.

Ключові слова: філософія медійних практик, онтологія медійних практик, гносеологія медійних практик, логіка медійних практик, антропологія медійних практик, етика медійних практик, естетика медійних практик.

Keywords: philosophy of media practices, ontology of media practices, epistemology of media practices, logic of media practices, anthropology of media practice.

Аксьонова Віра Ігорівна

*Донецький державний університет внутрішніх справ,
професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
доктор філософських наук, професор*

Алексєєнко Анастасія Андріївна

*Донецький державний університет внутрішніх справ,
курсантка н/в 102*

ВПЛИВ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА АНТРОПОЛОГІЗАЦІЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СУПЕРЕЧЛИВИХ АСПЕКТІВ ТЕХНОГЕННОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Культура є духовним синтезом усіх головних форм історичного процесу (економічного, соціально-політичного, морально-етичного, духовно-ідеологічного тощо), який впливає на антропологізацію професійної освіти у контексті суперечливих аспектів техногенної цивілізації. З одного боку, професіоналізація культури має бути у полі зору вузького кола фахівців, з іншого – спеціалізація та досягнення різних форм майстерності фахівця повинні долати технократизм та дилетантизм у професійній діяльності, оскільки соціокомунікативні процеси дедалі більше поглиблюють свій вплив як на філософське, так і на екологічне пізнання світу.

Видатний соціальний філософ та соціолог Еміль Дюркгейм, аналізуючи тенденцію розподілу суспільної праці, підкреслював необхідність цивілізованої підготовки людини до спеціалізації в окремій професії [1, с. 59 – 65]. Необхідність комунікативної спеціалізації учасників соціального розподілу праці у контексті суперечливих аспектів техногенної цивілізації пов'язана з ускладненням структурно-функціонального призначення сучасної професійної культури, її комунікативною диференціацією тощо.

Сучасні філософи, розуміючи сенс соціокультурного надбання людства, аналізують специфіку реалізації та розподілу професійної праці у контексті всіх комунікативних аспектів буття.

«Людство вступило в еру «економічної цивілізації», яка змінює цінність процесу підготовки людини до життя, зокрема засобами освіти» [2]. Факт становлення «економічної цивілізації» створює деяке подвійне враження на організаторів освітнього процесу та на місце у розподілі праці самої освіти. Аналогічні явища «економічної цивілізації» здійснюються і в Україні. На арену виходить «людина економічна...», освіта завжди розгортатиме свою духовну сутність, – підкреслює професор Віктор Андрущенко, – формуючи особистість відповідно – і – водночас, на противагу будь-яким історично змінним соціальним, економічним, політичним, ... іншим втіленням» [3].

Філософське тлумачення комунікативної культури як властивості інформації, що засвідчує про ускладнення – суспільного буття, зробив західний дослідник К. Черрі в праці «Про людську комунікацію» (Кембрідж, 1966). Він підкреслює: «Комунікація уможлиблює суспільне життя, тому «комунікація» означає «організація». Мета цієї організації – об'єднання людей. Слово «комунікація» ... означає буквально «участь» і тією мірою, якою Ви та Я в даний момент перебуваємо в стані комунікації, ми є співучасниками» [4]. Дискусійним залишається питання про співвідношення цих базових понять: «Частина дослідників ототожнює ці поняття, вживає їх як синоніми, інші взагалі не проводять таке розрізнення». Розпочинають спілкування в комунікації як потоці інформації. Є такі, які схильні до виміру розширеного тлумачення поняття «спілкування». Внаслідок чого його почали розповсюджувати і на комунікативні зв'язки людини з машиною ... Отже, поняття «комунікація» можна використовувати тоді, коли комунікативна функція спілкування виступає на перший план». Це означає тільки те, що в інформаційному контексті комунікативна ознака зменшує негативні наслідки диференціації праці, ускладнення професійності тощо.

Поняття комунікації охоплює широке коло суспільних процесів і явищ: засоби масової інформації, шляхи сполучення суб'єктів праці, візуальні та вербальні засоби обміну і повідомлення. «Визначальне значення цього поняття стосується саме людського спілкування, в якому поєднуються соціально-інформаційні та духовні процеси... Нові комунікативні можливості сучасного суспільства змушують переосмислювати усталені стереотипи соціального мислення, цінності орієнтації індивідів» [5, с. 42–43].

У контексті суперечливих аспектів техногенної цивілізації інститути освіти посилюють увагу до специфіки соціального та ідеологічного спілкування суб'єктів культури [6].

Культура, що з'являється насамперед як чинник спеціалізації праці, також поглиблює у суспільстві світоглядне розуміння буття, надихає людей на шляхетний діалог і згуртовує їх у певні структурні спільноти (національні, релігійні або професійні групи), завдяки ідеології. Але ідеологія як продукт культурного виробництва, створюється певними комунікаціями, розповсюджується в конкретних історичних умовах, для конкретних соціальних груп і «політичних еліт», впливаючи тим самим на процеси антропологізації освіти у контексті суперечливих аспектів техногенної цивілізації.

Список використаних джерел

1. Скловський І. З., Аксьонова В. І. Феномен освітоцентризму як формування цивілізованої особистості у ХХІ сторіччі. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*. Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. Вип. 174. С. 5965.
2. Кремень В. Г. Філософія освіти ХХІ століття. *Вища школа*. 2002. № 6. С. 9–17.
3. Андрущенко В. П. Збережемо і примножимо славні традиції драгоманивського університету. *Вища освіта України*. 2003. № 3. С. 3–10.
4. Eysenck H. J. The structure and measurement of intelligence With Contributions by David W. Fulker. Berlin ; New York, 1979. 258 p. URL: https://hanseysenck.com/wp-content/uploads/2019/12/1979_eysenck_-_the_structure_and_measurement_of_intelligence.pdf

5. Стурзеску О. Дефініційний аналіз комунікативних умінь як компоненту педагогічної культури майбутнього фахівця. *Вісник Книжкової палати*. 2002. № 12 (77). С. 42–43.
6. Albrecht K. Brain power: Learn to improve your thinking skill. Prentice-Hall, 1980. 312 p.

Ключові слова: антропологізація освіти, техногенна цивілізація, комунікативна культура, стереотипи соціального мислення.

Keywords: anthropologizing of education, man-made civilization, communicative culture, stereotypes of social thinking.

Єременко Олександр Михайлович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри філософії, доктор філософських наук, професор*

ПРИНЦИПИ СПОЛУЧУВАНOSTІ ПОЗИЦІЙ В ЦІЛІСНОМУ ФІЛОСОФСЬКОМУ СВІТОГЛЯДІ

Основними смисловими образами всіх світоглядів є Бог, Світ і Людина. Це певні світоглядні константи, які насичуються тим чи іншим змістом, деталізуються у різноманітних часткових аспектах. Вони взаємопов'язані у цілосних навчаннях, іноді вдало, іноді не дуже.

Щодо Бога можливі такі основні точки зору: Бог існує – Бог не існує; Бог або благий, або злий, або амбівалентний; Бог або творить Світ і Людину одноразово, або постійно, або не творить Світ та Людину. Щодо Світу: Світ вічний – Світ не вічний; Світ або нескінченний, або не нескінченний у просторі; або існує лише природний Світ, або існує також і сакральний Світ; Світ існує або за необхідністю, або не за необхідністю; Світ або не змінюється за суттю, або змінюється; якщо не змінюється, то він або скоріше хороший, ніж поганий, або скоріше поганий, ніж хороший: якщо змінюється, то або поліпшується або погіршується. Щодо Людини: Людина або з'явилася природним шляхом, або була створена; Людина або існуватиме завжди, або зникне природним шляхом, або буде знищена; існування Людини або має сенс, або безглуздо; Людина або смертна, або безсмертна; Людина або свободна, або не свободна; Людина або не змінюється за суттю, або змінюється; якщо не змінюється, то вона або скоріше хороша, ніж погана, або скоріше погана, ніж хороша; якщо змінюється, то або поліпшується, або погіршується.

У філософа, безсумнівно, першому місці перебуває інтелектуальна складова світогляду. Але емоційно-ціннісні аспекти світогляду важливі як для філософа, так і для будь-якої мислячої людини. Своєрідна «світоглядна чесність» передбачає не тільки гарну узгодженість теоретичних позицій, а й узгодженість їх зі світом цінностей та емоційним світом людини.

У емоційно-ціннісному плані можна назвати такі основні типи світоглядів: оптимізм і песимізм; активізм, пасивізм та фаталізм; романтизм та цинізм; аскетизм та гедонізм; прогресизм, регресизм та революціонізм; прийняття світу та ескапізм. Ми покажемо «правила» сполучуваності точок зору на прикладі аскетичного і гедоністичного світогляду.

Для аскетичного світогляду краще, якщо Бог буде благим і могутнім, можливо всемогутнім. Саме в ім'я благого Бога аскет здійснює подвиг зречення Світу. Цікаво, що в глибині аскетизму ховається протиріччя: аскетичний подвиг не самоцінний, бо аскет сподівається, що, зрікаючись насолод світу цього, він отримає набагато більше в сакральному Світі.

Класичний дуалізм практично несумісний з аскетичним світоглядом, оскільки він потребує активності. Єдина можливість тут, якщо вважати аскетичну помірність формою боротьби зі злим Богом.

Атеїзм несумісний із аскетизмом, оскільки передбачає цінність матеріального Світу, від якого відвертається аскет.